

КНИГИ

Во првата публикација - краток преглед на историјата на Македонија и на македонскиот народ од антиката до денес, втората за д-р Славко Димевски и Илинденското востание - Јордан Пиперката.

Пишува: Милева ЛАЗОВА



за таков аранжман, затоа што по 1992 г. хонорарно предавав историја на македонскиот народ на неколку факултети. На пишаните молби 'Историјата на Македонија' да се публикува во нивно издание, и покрај 7 одлуки на соодветните наставнички совети, целта никогаш не се постигна. Единствено како визитинг професор на Универзитетот 'Нова Сорбона' во Париз, Р Франција, дел од овој ракопис преведен на француски јазик се подготви како учебник за испитите на моите студенти. Во меѓувреме, текстот од 'Историјата на Македонија...' го проширував, дополнував, доуточнував, бидејќи никогаш не губев надеж дека еден ден ракописот ќе види бел ден. Во периодот 2003-2005 г. постојано конкурирав до Министерството за култура за добивање средства за публикување на студијата. По последното одбивање (2005) следеше моја

ЗАБЕЛЕЖАНИ МОМЕНТИТЕ ОД АНТИКАТА, ПРЕКУ ИЛИНДЕН ДО ЈОРДАН ПИПЕРКАТА

Неодамна, на Православниот богословски факултет "Св. Климент Охридски" проф. д-р Александар Трајановски ги промовираше своите три публикации - "Историја на Македонија", "Животот и делото на д-р Славко Димевски" и "Илинденското востание - Јордан Пиперката". Првата публикација ја промовираше д-р Владо Поповски, за втората говореше протоѓаконот д-р Ратомир Гроздановски, а третата ја претстави д-р Мито Спасески.

Во првата публикација "Историјата на Македонија - Краток преглед на историјата на Македонија и на македонскиот народ од антика до денес" проф. д-р Трајановски ги следи најзначајните историски настани на Македонија и на македонскиот народ од антиката до 2005 г. Почетокот на регистрирањето на историските собијати авторот го почнува од IX век пр.н.е. посецијално од времето на првиот македонски антички крал Пердика, основачот на најпознатата македонска античка династија на Аргеадите. Историските настани завршуваат со 23.3. 2005 г. со изборите на градоначалници во РМ. Во текстовите на англиски и на македонски јазик се поместени фотографии, скици, гравури, портрети, факсимили, карти, мапи, цртежи и сл.

"Историјата на Македонија..." - вели проф. д-р Трајановски - почнав да ја пишувам во 1992 г. Повод беше текстот објавен во 'Нова Македонија' (28.8.1992) од првиот министер за наука од т.н. Експертска влада на РМ, акад. Георги Ефремов, односно анонимен конкурс за да се напише кратка историја на Македонија на 15 а.т. на македонски и на англиски јазик. Според упатствата во конкурсот, таа тре-



баше да биде кратка, едноставна и разбирлива за читателската публика, со интенијата да допре и до нашата дијаспора. По оставката на Владата, и следните министри за наука не пројавија расположение ракописот да го финансираат во издание на Министерството за наука. Тие дадоа инструкции дека како научен советник, вработен во ИНИ-Скопје, би можел двојазичниот ракопис да го печатам во издание на мојата научно-истражувачка куќа. Меѓутоа, тогашните директори на ИНИ, д-р Владо Ивановски, особено проф. д-р Новица Велјановски, и покрај моите бројни интервенции не сакаа да слушнат

жалба и лична интервенција, за конечно да се добијат минимални средства за публикување на ракописот, кој во меѓувреме доживеа неколку редакции и проширување на основниот првобитен текст. Така, летото 2005 г. под полна пареа се работеше на публикацијата и за кратко време со помош на помалата ќерка ракописот беше преведен на англиски јазик и публикуван.

Втората публикација проф. д-р Трајановски ја посветил на животот и делото на д-р Славко Димевски, еден од првите доктори на историски науки во Македонија, ретко плодна личност, со исклучителни можности постојано да твори. Тој остави богата научно-публицистичка дејност, радио-телевизиски драми, фелтони... Како што објаснува Трајановски, тој беше еден од најдобрите познавачи и публицисти на македонската црковна историја.

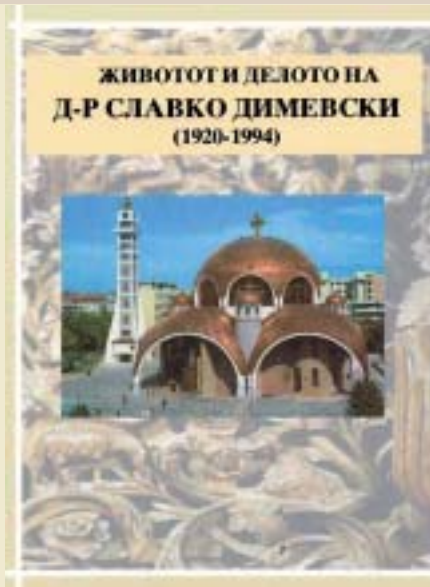
"Додека беше жив и активен - додава проф. д-р Трајановски - имавме добра соработка, многу средби и заемномагање од областа на историографијата. По неговата смрт почувствував дека токму јас треба да му организирам научен собир, а повод беше 10-годишнината. Се покажа дека собраните материјали од собирот се доволни за солидна публикација посветена токму нему. Откако неговиот внук, м-р Даниел Димевски, ме охрабри дека ќе може да ја финансира публикацијата за дедо му, со преобјавување на неколку негови најкарактеристични научни прилози, покрај материјалите од симпозиумот, пронајдов, истражував, собрав и публикував бројна документација (лична преписка) од или до

ЛЕКСАНДАР ТРАЈАНОВСКИ

Славко Димевски. Така се овозможија делумни услови да се публикува монографија за д-р Димевски, а ми претставува особено задоволство што можев некако да му се оддолжам на прекрасниот човек и научник".

Третата публикација е за Илинденската епопеја и војводата Јордан Пиперката. Во 2003 г. во РМ и надвор од неа се одржаа повеќе јубилејни научни собири посветени на 100-годишнината од Илинденското востание и други јубилеи. По повод тие јубилеи таа година проф. д-р Трајановски учествувал на десеттина симпозиуми, научни конференции, тркалезни маси и предавања во земјата и во странство. Поголем дел од собраните материјали од собирите не биле публикувани.

"Во Кичево пред месното население одржав беседа за војводата Јордан Пиперката. Повеќе од 20 научни прилози од таа година и од претходно не најдов начин како да ги публикувам. Случајната средба со м-р Илија Пиперкоски, внукот на војводата, и неговата поддршка беа пресудни материјалите да ги редактирам и да ги подготвам за публикување. Кој беше Јордан Пиперката? Јордан Силјанов Пиперкоски, попознат како Пиперката, е роден во кичевското с. Козица. Храбар, смел, добродушен и забележителен војвода на Македонската револуционерна организација, најмногу познат како демирхисарски војвода, активно учествувал



во Илинденското востание. Познати се неговите херојски потфати во Демирхисарско, Крушевско, Кичевско, Порече и на други места. Битките на Гурѓејца, Цер и на други места, особено во Демирхисарско, народот никогаш нема да ги заборави. Затоа за него се испеани најмногу народни песни. Загинал на 10.8.1903 г. во близина на с. Цер, Демирхисарско, неколку дена пред Илинденското востание да биде задушено", објаснува проф. д-р Трајановски.

Нема поврзаност меѓу овие публикации, освен што во "Историјата на Македонија...", кога проф. д-р Трајановски пишува за Илинденското востание и за Крушевската Република, сосема кратко и наменско, а во втората публикација е опширно и со детали. Во печат се наоѓа второто издание на "Историјата на Македонија", каде историските настани од 23.3.2005 г. се надврзуваат до 18.9.2007 г., кога Канада ја призна РМ под уставно име. Авторот Трајановски е во преговори со м-р Илија Пиперкоски да напише нова публикација за Јордан Пиперката, врз основа на најнови научни автентични истражувања и документи и на новопронајдени фактографски материјали. За публикацијата посветена на д-р Славко Димевски, иако поседува новопронајдени изворни материјали, не е планирана друга публикација, дотолку повеќе што ниту за ова издание финансиската конструкција до крај не е затворена.

Првата монографија е во издание на "Менора" и ја финансирало Министерството за култура. Средствата доделени за публикацијата, која беше обемна, двојазична и со многу илустративен материјал, воопшто не стасаа до авторот. Втората публикација два пати е одбиена да ја финансира Министерството за култура, а публикацијата за д-р Славо Димевски делумно ја финансирал неговиот внук и е приватно издание.

БЕСПЛАТЕН ЗА СИТЕ ФИРМИ!

☎ 308 58 28



Дел од секое
СЕМЕЈСТВО!

По цена
ог само

100 ден.

106 000 ПОСЕТИТЕЛИ/МЕСЕЧНО НА
www.yellowpages.com.mk

www.yellowpages.com.mk